

„Perjogi bizomány“ a Curia gyakorlatában.

A gyakorlati jogászok figyelmét csaknem teljesen elkerülte a magy. kir. Curia IV. P. tanácsának 1925 május 8-án kelt 5563/1924. számú ítélete, amely ítéletnek — ha arra a perlekedő felek precedensként fognak hivatkozni (inkonkretó: történt is rá hivatkozás a budapesti kir. törvényszék egyik tanácsa előtt) és a bíróságok egyike-másika az abban kifejezésre jutó jogelvet szabályként fogja alkalmazni — olyan messzeható magánjogi és perjogi konzekvenciái lesznek, amelyekre, legjobban akarát mellett sem hiszem, hogy gondolt volna az ítéletet hozó IV. polgári tanács.

A hivatkozott ítélet szó szerint a következőket tartalmazza: „nincs törvényes akadálya annak, hogy a hitelező valakit nemcsak a követelés beszédésével, hanem egyuttal saját nevében a per útján való érvényesítésével is megbizhasson és felperesként oly személy, aki a perbevitelt jognak nem magánjogi alanya, nemcsak hatósági megbízás alapján (csódtömeggondnok, hagyatéki gondnok, zárgondnok, végre. t. 124. szerinti ügygondnok), hanem a hitelezőtől erre kapott megbízás alapján is fölléphet.

Nem szükséges, hogy az ekként fölperesként föllépő egyén egyuttal ügyvéd is legyen. Elegendő, hogy magát ügyvéddel képviselteti.

Alperes perköltség biztosíték adására irányuló pergátló kifogással nem élt.

Tárgytalan tehát ez a panasz, hogy ő a kifogástól annak folytán; hogy csehszlovák hitelező helyett a magyar fölperes lépett fel keresettel — elesett.

Egyébként a birói gyakorlatban nem ismeretlen eset, hogy a perköltségben olyan valakit marasztalnak, aki félként perben nem áll (így a végrehajtót abban az esetben, mikor a vt. 124. alapján kirendelt ügygondnokok keresetét elutasítják) ennek tehát a kereset elutasítása esetében a jelen perben is helye lehetett volna, — és így, ha a hitelező csakugyan külföldi honos, mi sem gátolja a Pp. 180. §. pontján alapuló pergátló kifogás emelését“.

Az ítélet elolvasása után a gyakorlati jogásznak nyomban szemébe ötlük, hogy itt valami magánjogi újítással áll szemben egy olyan új jogügylettel, amelyre az eddig ismert magánjogi formulák egyike sem illik. A per vitelére saját nevében megbízott nem engedményes nem meghatalmazott.

Az engedményezés előfeltétele, hogy a jog magánjogi alanya a saját jogát másra — az engedményesre —

A váltótörvény ismeri ugyan (15. §.) a behajtás végetti forgatmányt, a meghatalmazási „forgatmányos nem a saját nevében, hanem csak mint a forgató meghatalmazottja, ennek nevében lép fel, minélfogva a forgató személye ellen éppugy tehetők, mint ha a forgató maga lépne fel (lásd: Nagy Ferenc: Váltójog kézikönyve 220. oldal)“.

A bizomány az egyetlen jogügylet, amelynél a bizományos a megbizótól nyert felhatalmazás folytán fel van jogosítva arra, hogy az ügyletet saját nevében, de más részére megkösse, de a bizománynak eddig csupán a kereskedelmi ügyek terén volt szerepe, a bizomány mint a perjog és magánjog terén szereplő jogügylet eddigi gyakorlatunk szerint teljesen szokatlan. Az új jogi intézménynek bátran adhatjuk a „perjogi bizomány“ elnevezést, a mely „perjogi bizományt“ reméljük a hivatkozott curiai ítéleten kívül más jogforrást szankcionálni nem fog.

A fentebb kifejtettekből összehasonlítva a „perjogi bizományt“ a magyar magánjog eddig általunk ismert jogügyleteivel, jogi alakzataival, megállapíthatjuk, hogy ez az új jogintézmény sem az egyik, sem a másik jogi alakzat alá nem vonható. Abban talán igaza van a kir. Curia fentebb idézett ítéleti indokolásának, hogy „nincsen törvényes akadálya annak“, hogy ez a jogi csodaszülött a világra jöjjön, tekintettel arra, hogy codifikált magánjogunk nincsen, de talán hozzáfűzhetjük azt is, hogy a „perjogi bizomány“ intézményének törvényes alapja sincsen és a jogszokás, a joggyakorlat és így a magyar magánjog eddigi jogforrásaival sem egyeztethető össze.

Dr. Katona Gábor.

(Folytatjuk.)

Ügyvédség.

Az Országos Kamarai Értekezlet. Május hó 30-án folyt le a Budapesti Ügyvédi Kamara disztermében dr. Papp József elnöklése alatt a kamarák országos értekezlete. Az elnök néhány kegyeletes szóval emlékezett meg Vázsonyi Vilmosról, méltatva nagy ügyvédi érdemeit. Megemlékezését az Országos Értekezlet felállva, megilletődéssel hallgatta végig. Ezután az elnök rámutatott arra a körülményre, hogy a jelen értekezlet az ország ötezer ügyvédjének mandatáriusaként tekintendő és így fokozott feladat hárul reá, mert elsőnek azt kell az elnöki székéből konstatálni, hogy soha még ilyen nyomorban a magyar ügyvédség nem volt, mint a jelen időkbén és semmiféle szó nem elég ahhoz, hogy elég pesszimiztikus képet fes-